

Funkcjonariusze Podkarpackiego
Urzędu Celno-Skarbowego w Przemyślu,
Byli Funkcjonariusze Inspekcji Celnej,
Byli pracownicy:
Wydziału Realizacyjnego, Wywiadu Skarbowego
Postępowań Przygotowawczych
Urzędu Kontroli Skarbowej w Rzeszowie

Przemyśl, dnia 15 maja 2017r.

Pan Stanisław Karczewski

Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

W związku z będącym w toku procesem legislacyjnym dotyczącym projektu *ustawy o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw*, **pragniemy zwrócić uwagę na krzywdzące podejście i niesprawiedliwe potraktowanie funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej, będących wcześniej funkcjonariuszami Inspekcji Celnej oraz pracownikami wyodrębnionych komórek Urzędów Kontroli Skarbowej i Ministerstwa Finansów, powstałych po jej przekształceniu.** Chodzi tu o grupę funkcjonariuszy liczącą obecnie w skali całego kraju około 400 osób, którzy wedle przepisów obowiązujących przed wejściem w życie ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. z 2016 r. poz. 1947 z późn. zm.) również posiadali uprawnienia „policyjne” i na ich podstawie wykonywali swoje obowiązki służbowe. Projekt procedowanej obecnie ustawy w art. 3 ust. 1 pkt 7 dotyczącym wysługi emerytalnej wymienia okresy służby w Służbie Celnej oraz Służbie Celno-Skarbowej pomijając ewidentnie okres pracy w Inspekcji Celnej oraz Kontroli Skarbowej.

Zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego dotyczącym uprawnień emerytalnych funkcjonariuszy Służby Celnej (sygn. akt K 39/13) pominięcie funkcjonariuszy Służby Celnej w ustawie emerytalnej, którzy wykonywali zadania określone w art. 2 ust. 1 pkt 4-6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (Dz. U. z 2013 r. poz. 1404 z późn. zm.) było niezgodne z art. 32 Konstytucji. Zatem wszyscy funkcjonariusze, którzy wykonywali zadania polegające m.in. na rozpoznawaniu, wykrywaniu, zapobieganiu i zwalczaniu przestępstw w zakresie obrotu towarowego z zagranicą, jak również przestępstw i wykroczeń określonych w Kodeksie Karnym Skarbowym oraz ściganiu ich sprawców, zdaniem Trybunału Konstytucyjnego powinni takie uprawnienia posiadać. **Czy nie inaczej powinno być z funkcjonariuszami Inspekcji Celnej oraz pracownikami Wydziałów Realizacyjnych oraz Wywiadu Skarbowego Urzędów Kontroli Skarbowej i Ministerstwa Finansów, którzy wykonywali bardzo zbliżone zadania i posiadali szerokie uprawnienia w tym zakresie, a którzy na skutek przeprowadzonej niedawno reformy łączącej**

struktury celne i skarbowe będą pełnić służbę wspólnie z funkcjonariuszami celnymi w ramach nowopowstałej Krajowej Administracji Skarbowej?

Zupełnie niezrozumiałym i nielogicznym jest fakt, iż właśnie nas pomija się w obecnie procedowanej ustawie emerytalnej dla funkcjonariuszy. Na potwierdzenie tego stwierdzenia pragniemy przypomnieć czym były te formacje i co należało do ich zadań.

Inspekcja Celna powołana ustawą z dnia 6 czerwca 1997 r. o Inspekcji Celnej (Dz.U. Nr 71, poz. 449 z późn. zm.) była służbą administracji rządowej nazywaną popularnie „policją celną”, która została wyodrębniona ze struktur Głównego Urzędu Cel w Warszawie. Była to formacja kontrolno-policyjna bazująca na uprawnieniach operacyjnych, która walczyła z szeroko pojętą przestępczością celną. Jej funkcjonariusze posiadali uprawnienia do kontroli podmiotów gospodarczych i zdobywania drogą operacyjną informacji na temat nadużyć celnych. W art. 2 ustawa wyraźnie wskazywała, że czynności związane z realizacją zadań ustawowych tej służby wykonywali funkcjonariusze, podejmując czynności operacyjno-rozpoznawcze i kontrolne oraz prowadząc postępowania przygotowawcze zgodnie z przepisami Kodeksu postępowania karnego i Kodeksu karnego skarbowego. Formacja ta była przygotowana do prowadzenia trudnych i pracochłonnych postępowań kontrolnych. W sytuacjach szczególnych do akcji wkraczały uzbrojone i odpowiednio wyszkolone grupy zabezpieczeń. **Funkcjonariusze Inspekcji Celnej mogli legitymować, zatrzymywać i przeszukiwać osoby. Ponadto byli uprawnieni do zatrzymywania pojazdów, rewidowania bagażu i ładunku, zdejmowania zamknięć celnych oraz wchodzenia i przeszukiwania mieszkań lub pomieszczeń. W sytuacjach szczególnych funkcjonariusze mieli prawo do użycia środków przymusu bezpośredniego i broni palnej.**

Na podstawie ustawy z dnia 7 czerwca 2002 r. o zniesieniu Generalnego Inspektora Celnego, zmianie ustawy o kontroli skarbowej oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 89, poz. 804) większość funkcjonariuszy Inspekcji Celnej zasiliła z mocy ustawy struktury Urzędów Kontroli Skarbowej i Ministerstwa Finansów, stając się pracownikami lub inspektorami komórek realizacyjnych, Wywiadu Skarbowego, obrotu towarowego z zagranicą i postępowań przygotowawczych. **Komórki te realizowały identyczne zadania co w Inspekcji Celnej. Ponadto zakres zadań rozszerzył się o rozpoznawanie, wykrywanie, zwalczanie i zapobieganie przestępstw podatkowych jak np. karuzele VAT, ceny transferowe, przestępstwa związane z obrotem paliwami. Dodatkowo do zakresu zadań dodano ochronę inspektorów i pracowników innych komórek kontrolnych, w trakcie wykonywania przez nich czynności, które z uwagi na charakter kontroli mogłyby narażać ich na niebezpieczeństwo. W znowelizowanej ustawie o kontroli skarbowej dodano rozdział poświęcony szczególnym uprawnieniom kontroli skarbowej, gdzie w art. 11a – 11g wyraźnie wskazano, że przysługują one inspektorom i pracownikom zatrudnionym w wyodrębnionych komórkach organizacyjnych kontroli skarbowej, a także, że przysługuje im umundurowanie służbowe i broń służbowa. Kontynuacja zadań przeniesionych z Inspekcji Celnej m.in. tych określonych w art. 2 ust. 1 pkt 12 (przed zmianą jego treści) ustawy o kontroli skarbowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 720) w brzmieniu: „kontrola zgodności z prawem przywozu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej towarów**

dopuszczonych do obrotu lub mających inne przeznaczenie celne oraz wywozu towarów poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, kontrola obrotu towarami pochodzenia zagranicznego, a także kontrola i ujawnianie towarów nielegalnie wprowadzonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej” jest tożsama z zadaniami, które określono w art. 2 ust. 1 pkt 4-6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (Dz. U. z 2013 r. poz. 1404 z późn. zm.) będące sentencją wyroku Trybunału Konstytucyjnego dotyczącym uprawnień emerytalnych funkcjonariuszy Służby Celnej (sygn. akt K 39/13). Należy podkreślić, że osoby zatrudniane w tych komórkach podlegały szczególnej i rygorystycznej procedurze naboru, podobnie jak i funkcjonariusze Inspekcji Celnej. Poza bardzo szczegółowymi badaniami lekarskimi potwierdzającymi odpowiedni stan zdrowia, każdy z nas musiał wykazać się wysoką sprawnością fizyczną w trakcie egzaminu sprawnościowego, poddać się badaniu psychofizjologicznemu na „wykrywaczu kłamstw” oraz badaniom psychologicznym. Taka weryfikacja daje rękojmię należytego wykonywania obowiązków i zachowania tajemnicy służbowej. Wymagająca procedura naboru to tylko jeden z czynników stanowiących o eksperckim i kadrowym charakterze obu formacji. Zarówno w Inspekcji Celnej jak i w Kontroli Skarbowej uczestniczyliśmy w wielu cyklicznych szkoleniach doskonalących nasze umiejętności, które na tle innych służb można oceniać na wysokim poziomie. Chodzi tu m.in. o szkolenia z technik interwencji, taktyki poruszania się w pomieszczeniach zamkniętych, tzw. „zielonej taktyki”, udzielania pierwszej pomocy oraz paramedycy czy też wreszcie szkoleń poświęconych posługiwaniu się bronią palną.

Specyfika wykonywanych zadań w Inspekcji Celnej a następnie w wyodrębnionych komórkach organizacyjnych Urzędów Kontroli Skarbowej oraz Ministerstwa Finansów wymagała od pracowników dyskrecji i zgodnie z niepisaną zasadą większość osiągnięć nigdy nie była nagłaśniana w mediach, prasie i telewizji. W praktyce bardzo wiele znaczących dla Skarbu Państwa rezultatów znana jest do dziś w ograniczonym kręgu.

Chcielibyśmy wierzyć, iż to krótkie przypomnienie jest wystarczające, że nam, byłym funkcjonariuszom Inspekcji Celnej i Kontroli Skarbowej, z uwagi na wykonywane dotychczas zadania i specyfikę pracy, należy się równe traktowanie w kwestiach emerytalnych. Musimy przypomnieć jednak, że identycznie jak funkcjonariusze celni, tak my również do tej pory pełniliśmy służbę w szczególnych warunkach, często w niekorzystnych warunkach atmosferycznych i porze nocnej. Podobnie jak i oni niejednokrotnie wykonywaliśmy nasze obowiązki służbowe z narażeniem życia i zdrowia, czego niektórzy z nas bardzo dotkliwie doświadczyli. Ponadto staliśmy się formacją uzbrojoną już w 1997 r., podczas gdy funkcjonariusze Służby Celnej takie uprawnienia nabyli dopiero w 2010 r. Niewątpliwie nie jesteśmy tak liczną grupą zawodową jaką są funkcjonariusze Służby Celnej i z pewnością nie mamy tak prężnej reprezentacji w postaci związków zawodowych jak oni. Być może dlatego, podczas procedowania nad zmianami w ustawie emerytalnej dla funkcjonariuszy o nas zapomniano. Nie zmienia to jednak faktu, że dotychczasowe lata naszej służby dla Ojczyzny powinny być docenione na równi z funkcjonariuszami Służby Celnej, z którymi od 1 marca tego roku mamy wykonywać wspólne zadania w ramach struktur Krajowej Administracji Skarbowej.

Ponadto chcielibyśmy zwrócić uwagę, że skoro decyzja ustawodawcy o wyłączeniu funkcjonariuszy Służby Celnej z kręgu podmiotów wskazanych w ustawie o zaopatrzeniu emerytalnym wg Trybunału Konstytucyjnego była decyzją naruszającą Konstytucję RP, to brak uwzględnienia w przedmiotowej ustawie specyfiki pracy (właściwej dla pozostałych służb mundurowych) byłych **funkcjonariuszy Inspekcji Celnej i pracowników Wydziałów Realizacyjnych, Wywiadu Skarbowego Urzędów Kontroli Skarbowej oraz Ministerstwa Finansów nosi znamiona dyskryminacji**. Jeżeli Trybunał Konstytucyjny uznał, że punktem odniesienia przy konieczności przyznania funkcjonariuszom Służby Celnej odpowiedniej ochrony emerytalnej są cechy wspólne łączące pozostałe formacje mundurowe to pominięcie nas jest zróżnicowaniem niczym nieuzasadnionym i tym samym prowadzi do naruszenia konstytucyjnej zasady równości.

W proponowanym kształcie ustawy, ustawodawca opiera się na uprzywilejowaniu wyłącznie funkcjonariuszy Służby Celnej gdyż tylko wobec nich wydany został przedmiotowy wyrok. Pragniemy jednak zaznaczyć, że o ile wyrok wiąże co do konieczności uprzywilejowania funkcjonariuszy Służby Celnej, to nie oznacza, że pozbawia tym samym możliwości uwzględnienia również innych grup zawodowych wykonujących zadania o takim samym charakterze a rozumowanie to powinno wynikać poprzez analogię. Skoro w uprzywilejowane prawa emerytalne należy wyposażyć funkcjonariuszy Służby Celnej ze względu na specyficzny charakter ich pracy to należałoby przyznać te przywileje uzbrojonym funkcjonariuszom innych służb podlegających Ministerstwu Finansów, wykonujących takie same specyficzne i stresujące czynności, w zróżnicowanych warunkach, przy pełnej dyspozycyjności do służby, podległości służbowej, możliwości przeniesienia na inne stanowisko służbowe czy w końcu ryzyku utraty zdrowia i życia. Natomiast przy pracach legislacyjnych wyrok Trybunału Konstytucyjnego winien być aktem pomocniczym w procesie tworzenia sprawnie działającego systemu emerytalnego funkcjonariuszy urzędów celno – skarbowych tym bardziej w obliczu nowo zawiazanej Krajowej Administracji Skarbowej.

Mając na względzie powyższe argumenty oraz to, żeby w sposób kompleksowy i sprawiedliwy dopełnić reformę Krajowej Administracji Skarbowej zwracamy się z prośbą o uwzględnienie następujących propozycji i wniesienie stosownych poprawek do projektu tej ustawy podczas prac w komisji senackiej:

W art. 1 pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) W art.13 w ust. 1:

a) wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„1. Jako równorzędne ze służbą w Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Wywiadu Wojskowego, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, Straży Granicznej, Biurze Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służbie Celno-Skarbowej i w Służbie Więziennej traktuje się:”

b) po pkt 1c dodaje się pkt 1d w brzmieniu:

„1d) okresy służby w charakterze funkcjonariusza Służby Celnej przy wykonywaniu zadań, o których mowa w art. 12 ust. 2 pkt 1.”

c) po pkt 1d dodaje się pkt 1e w brzmieniu:

„1e) okresy służby w charakterze funkcjonariusza Inspekcji Celnej”;

d) po pkt 1e dodaje się pkt 1f w brzmieniu:

„1f) okresy zatrudnienia pracowników w Organach Kontroli Skarbowej i Ministerstwie Finansów przy wykonywaniu zadań, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2, 3, 12 i 14b, art. 10 ust. 2 pkt 13 oraz art. 11 ust. 2 pkt 7 ustawy o kontroli skarbowej realizowane przez wyodrębnione komórki.

Ewentualnie wykreślenia art. 20 ust 1 pkt a i b procedowanej ustawy w brzmieniu:

Art. 20. W ustawie z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. poz. 1947 i z 2017 r. poz. 88) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 150:

a) ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. Członkowi korpusu służby cywilnej, który stał się funkcjonariuszem, okres stażu pracy w służbie cywilnej lub jednostkach organizacyjnych KAS wlicza się do okresu służby w Służbie Celno-Skarbowej, z zastrzeżeniem przepisów ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2016 r. poz. 708).”;

b) po ust. 8 dodaje się ust. 8a w brzmieniu:

„8a. Okresy, o których mowa w ust. 8, nie są traktowane jako okresy służby ani okresy równorzędne ze służbą w rozumieniu ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin.”;

W/w art. 20 modyfikuje zapis art. 150 ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej wyłączając funkcjonariuszom KAS staż pracy w służbie cywilnej, który mógłby być zaliczony do wysługi emerytalnej. W tym miejscu należy podkreślić, że osoby z byłych Urzędów Kontroli Skarbowej, które dostały propozycje pełnienia służby w strukturach Krajowej Administracji Skarbowej stanowią marginalną część obecnych zasobów kadrowych funkcjonariuszy KAS (jest to parędziesiąt osób w skali każdej Izby Administracji Skarbowej). Są to głównie osoby wcześniej zatrudnione w komórkach Realizacyjnych, Wywiadu Skarbowego ewentualnie Postępowań Przygotowawczych. Znaczne grono tam zatrudnionych pracowników swoje korzenie i początki pracy ma w strukturach nie istniejącej służby jaką była Inspekcja Celna. Mając na uwadze ilość osób z byłych organów kontroli skarbowej, które dostały propozycję pełnienia służby w KAS oraz fakt wykonywania przez nich pracy w zakresie zadań o charakterze „policyjnym” modyfikacja art. 150 ustawy o KAS nie znajduje uzasadnienia w obiektywnej i sprawiedliwej ocenie modyfikacji prawna w myśl postanowień zawartych w wyroku Trybunału Konstytucyjnego. Również skala przyszłych wydatków budżetowych związana z wypłatą świadczeń emerytalnych tak nielicznej grupie osób nie powinna być przeszkodą w realizacji tych postulatów.

Wojciech Stępnik

Robert Hojduch

Andrzej Zaprawa

Sebastian Jędrzej

Rafał Kłodziej

Michał Piłk

Marian Witowski

Marek Sobot

Jerzy Gładki

Włodzisław Mędrak

Do wiadomości:

- Pan Senator RP Grzegorz Bierecki przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Publicznych,
- Pan Senator RP Jarosław Duda przewodniczący Komisji Rodziny, Polityki Senioralnej i Społecznej
- Pan Senator RP Stanisław Gogacz przewodniczący Komisji Ustawodawczej
- Pan Senator Robert Mądatow przewodniczący Komisji Praw Człowieka, Praworządności i petycji